

Teoria i pràctica del pacte

Des d'un punt de vista pragmàtic, el raonament del conseller Guitart –i per tant del conjunt del govern de la Generalitat de Catalunya– és impecable: l'estat espanyol existeix, i té un Ministeri de Cultura (potser ens agradaria més que aquest Ministeri no existís, però existeix), el qual Ministeri disposa d'unes possibilitats reals d'actuació en tot el territori de l'estat, i disposa d'uns recursos considerables que procedeixen dels impostos de tots els ciutadans, catalans inclosos; ara bé, durant molts anys la part d'aquests recursos dedicada a Catalunya ha estat insignificant o irrisòria, i si, per falta d'alguna mena d'acord polític les coses continuen igual, Catalunya seguirà sense les infraestructures culturals que aquests recursos del Ministeri podrien cobrir. Per tant, si cal pactar per tal d'aconseguir aquests diners i aquestes dotacions, pactem. Llavors, l'acord seria una mesura de bona política per dues raons: perquè no representa altra cosa més que el reconeixement d'una realitat (l'existència i capacitat d'actuació del Ministeri de Cultura), i perquè tindrà com a resultat l'expansió i la millora de les dotacions culturals de Catalunya.

El pacte, així, pot servir com una manera d'aprofitar-se de l'estat (espanyol) per tal de cobrir algunes necessitats de la nació (catalana). Res a dir, des d'aquest punt de vista. Fet i fet, això ja ho fan, o ho intenten fer, algunes entitats privades poc sospitoses de "col.laboracionisme". La nova Federació d'Entitats Culturals

dels Països Catalans –Llull– ja ha tingut i tornarà a tenir aviat converses amb el ministre Semprún, el qual ha promès subvencions importants. I l'associació ACTA es va preocupar d'assegurar-se –i va considerar un èxit– la presència de destacats polítics del PSOE en la presentació de "Nosaltres (i) els valencians" a València. Vol dir que el fet d'acostar-se el poder, o de col.laborar amb el poder, quan representa un benefici real per al país, no és cap mala idea, ni cap acte de dimissió nacional. I el poder òbviament, és l'estat i és el PSOE.

Fins aquí, la part pràctica, perquè hi ha un altra part. Els pactes d'aquesta mena, i la major part de les decisions polítiques, no són només allò que són, sinó allò que representen o poden representar, en tant que tenen un valor simbòlic o són l'expressió d'una ideologia. D'això no pot escapar-se el pacte Guitart-Semprún, i per això ha estat celebrat per uns i atacat per uns altres. És lògic, per exemple, que el celebre el PSC, perquè és una manera indirecta de donar-los la raó. És més lògic encara que el celebre *El País*, i que el celebre a la seua manera: criticant "*la pèrdua autarquia de algunes polítiques culturals catalanes del pasadò*", i elogiant el Ministeri de Cultura perquè està avançant "*en la incorporació de todo lo catalán al patrimonio común*". *Espanol por supuesto*, caldria afegir.

Ben mirat, aquesta és la qüestió cru-

cial, i no els aspectes competencials, institucionals o monetaris. Si el pacte és vist –i acabem de comprovar que pot ser vist així– com un instrument d'"incorporació" de la cultura catalana al conjunt espanyol, els efectes a llarg termini poden ser devastadors. Aquest perill és el que haurien d'haver advertit expressament els crítics de Guitart –siguen Villatoro, Pilar Rahola, Cardús o Carod Rovira–, més que no els aspectes formals on han centrat els seus atacs. El Ministeri tindrà ara –ja el tenia– un peu a Catalunya, reconegut i acceptat. La qüestió és com fer que aquest peu siga només un expedient útil i aprofitable, i que no marque una empremta massa forta d'ideologia espanyola. No serà fàcil.

D'una altra banda, cal dir que un "pacte" semblant seria molt ben rebut a València o a Palma. A les Balears, perquè representaria el reconeixement d'una autonomia cultural que formalment no tenen. Al País Valencià, perquè a canvi dels milions de Madrid no caldria concedir res que no estiga ja concedit. ¿Què esperen, doncs, per anar a buscar els nostres diners de Semprún?

